

Han Herreders Ungdomsskole

SELVEVALUERING 2015

Fællesskab

Udarbejdet af: Linda Hornstrup

Maj-juni 2015

1. Indledning – hvad er fællesskab?

En af skolens værdier og noget, der fylder meget i skolens selvforståelse er **fællesskab**, og dette er emnet for selvevalueringen i 2015. I det følgende bliver emnet præciseret og indkredset, der er en spørgeskemaundersøgelse blandt eleverne og der er input fra lærerne. Endelig er der en konklusion og anbefalinger til opfølgende arbejde med emnet.

I skolens værdigrundlag formuleres følgende:

*Vi vil et forpligtende og meningsfuldt **fællesskab**, idet det kan give rum og respekt for forskellighed og lære eleverne at vise tillid og tolerance. Vi ønsker derfor en skole, som ikke er større, end vi alle kan føle os som en del af fællesskabet. Fælles oplevelser er essentielle for os.*

Nøgleordene her er tillid, tolerance, respekt og fælles oplevelser. Noget af det, der gør fællesskabet til en vigtig værdi, er det mellem menneskelige potentiale, der ligger i at føle tilhørsforhold og samhørighed med andre mennesker. Derfor er fællesskabet en meget stærk markør på, hvad efterskolerne kan, når det lykkes at løfte i flok og overskride individualiteten.

Til nye elevers aften fortæller en gruppe elever i stikord om, hvad det vil sige at gå på HHU. Nogle af disse udsagn kommer her:

- *At man er ligeglad med, hvordan håret sidder*
- *At man deler tøj*
- *At overskride sine grænser*
- *At være glad hver dag, men også konstant træt*
- *At være sammen med sine venner 24-7*
- *At jeg bliver' til os*

Disse udsagn viser tydeligt, at fællesskabet fylder meget i elevernes opfattelse af, hvad det vil sige at gå på HHU. Respekten ser man fx i første udsagn, fælles oplevelser i udtalelsen om at være sammen 24-7.

Wikipedia definerer fællesskab således:

Fællesskab er en samling af mennesker, som bindes sammen af noget de har til fælles, hvilket vil sige noget de er enige om, har samme synspunkt på eller f.eks. en interesse, de deler med hinanden. Fællesskab kan også være sammenhold.

For efterskolens vedkommende vil det ofte dreje sig om fælles interesser og sammenhold, som danner basis for fællesskabet.

2. Hvad gør skolen (lærerne) for at skabe fællesskab?

Lærernes input:

- Faste pladser i spisesal og foredragssal, som gør at elever ikke kun sætter sig ved dem, de kender og er trygge ved, men også møder nye mennesker.
- Værelsesflytningen fungerer bl.a. som en opblødning af grupperinger og er et tiltag, der potentielt styrker fællesskabet meget. I tilfælde af konflikter, ydes der hjælp til konfliktløsning (med ønsket om at øge forståelse og tolerance).
- Dramaage, gymnastikopvisninger. I disse aktiviteter er eleverne fælles om at skabe noget, der skal vises frem for andre. Alle har en plads/en rolle, som er vigtig for at helheden fungerer.
- Fællestur til USA. Her er prioriteret en tur, hvor eleverne får en international og kulturel oplevelse som flok.
- Kontakthold. Her prioriteres et mindre fællesskab, hvor der bliver et tæt kendskab elever og lærer imellem. Hver onsdag spiser kontaktholdet sammen, og i løbet af året er der flere små arrangementer, hvor kontaktholdet er sammen.
- Generelt: Lærerne er meget opmærksomme på og holder øje med de elever, der isolerer sig og guider dem tilbage i det sociale fællesskab.
- Computerreglen med, at computeren skal ud fra værelset kl 20, er et forsøg på at bryde et mønster om at sidde isoleret på værelserne. Vi ser gerne at eleverne mødes på kryds og tværs, fx i hallen, på torvet og i værksteder.
- Fællesskab omkring pligter som rengøring og andre praktiske opgaver.

3. Spørgeskemaundersøgelsen

Alle elever har i en fortælletime i maj udfyldt et spørgeskema med 10 punkter. Til stede var 99 ud af 105 mulige, hvilket vil sige, at der er en god svarprocent.

Første punkt i undersøgelsen gik ud på at få eleverne til at definere, hvad de forstår ved begrebet fællesskab. Her er et udpluk af de svar, der kom.

- *At man kan sætte sig hvor man vil og føle sig velkommen*
- *At det bliver som en stor familie*
- *At der er plads til alle*
- *At alle er med og har det godt*
- *Når det ikke bare handler om mig, men om alle*
- *At man kan snakke med alle*
- *At man føler sig velkommen*

Elevernes eksempler på og definitioner af fællesskab ligger meget på linje med indledningen, hvor det handler om at overskride individualiteten og føle samhørighed med mange. Ord som 'føle sig velkommen', 'en stor familie' og at 'det ikke bare handler om mig' viser, at eleverne prioriterer respekt, tolerance og samhørighed højt, når de bliver bedt om at reflektere over begrebet fællesskab.

Herunder kommer resultatet af spørgeskemaundersøgelsen, hvor der til hvert punkt er knyttet en kommentar.

A. Oplever du at være med i fællesskabet?

Spørgsmål	Piger	Drenge	I alt
Oplever du at være med i et stort fællesskab	40/52 = 77 %	40/47 = 85 %	80/99 = 80 %
Oplever du at være med i små/mindre fællesskaber	42/52 = 80 %	33/47 = 70 %	75/99 = 75 %
Ikke svaret	1/52 = 2 %	0/47 = 0 %	1/99 = 1 %

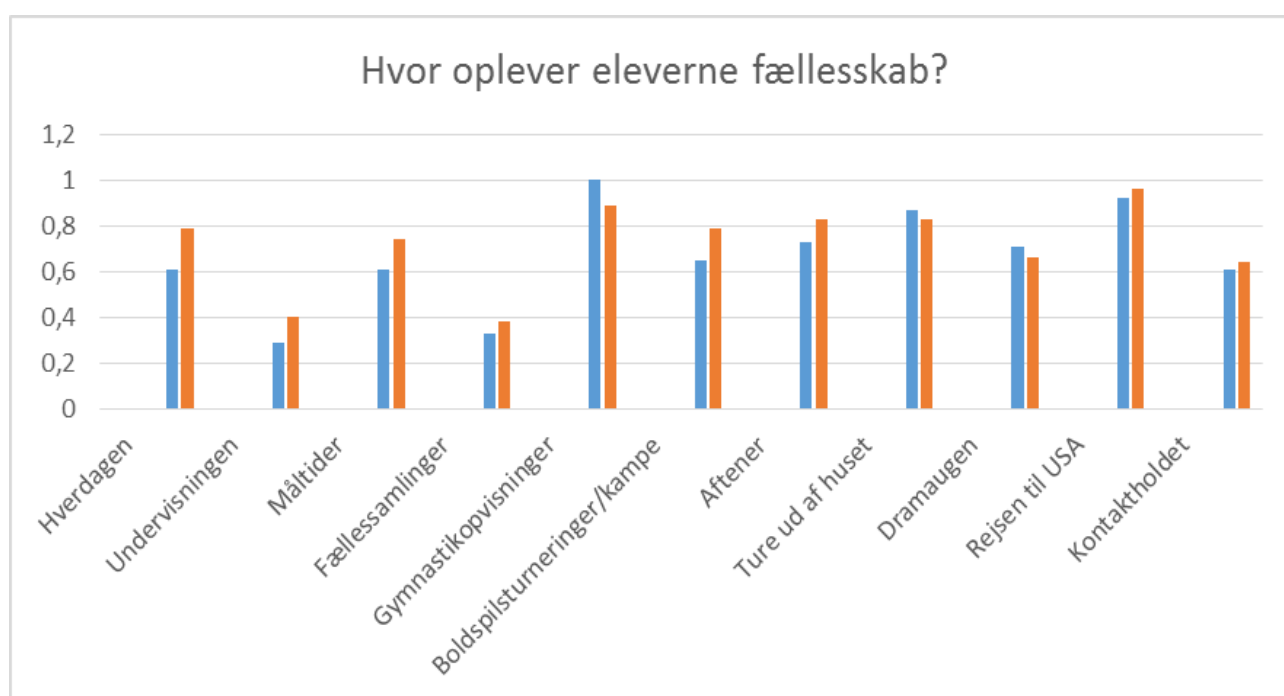
Kommentar:

Alle elever har sat kryds i en eller begge kategorier, så alle oplever sig som en del af et fællesskab. Det fremgår godt nok ikke direkte at skemaet, men det var tilfældet ved optællingen.

B. Hvor oplever eleverne fællesskab?

Spørgsmål	Piger	Drenge	I alt
Hverdagen	32/52 = 61 %	37/47 = 79 %	69 %
Undervisningen	15/52 = 29 %	19/47 = 40 %	34 %
Måltider	32/52 = 61 %	35/47 = 74 %	67 %
Fællessamlinger	17/52 = 33 %	18/47 = 38 %	35 %
Gymnastikopvisninger	52/52 = 100 %	42/47 = 89 %	94 %
Boldspilturneringer/kampe	34/52 = 65 %	37/47 = 79 %	71 %

Aftener	38/52 = 73 %	39/47 = 83 %	77 %
Ture ud af huset	45/52 = 87 %	39/47 = 83 %	84 %
Dramaugen	37/52 = 71 %	31/47 = 66 %	68 %
Rejsen til USA	48/52 = 92 %	45/47 = 96 %	93 %
Kontaktholdet	32/52 = 61 %	30/47 = 64 %	62 %
Andet	Her nævnes fx badet, værelset, weekenderne,		

Blå er piger, rød er drenge

Kommentar:

Eleverne oplever fællesskab mange steder, men det er markant, at topscorerne er gymnastikopvisninger, dramaugen og boldspilturneringer, samt turen til USA. Disse arrangementer har det til fælles, at det er aktive arrangementer, hvor alle er med (på nær boldspilturneringerne).

Der er også en stor procentdel, der sætte kryds ved hverdagen, aftenerne samt kontaktholdet.

Bundskraberen er undervisningen samt fællessamlinger i foredragssalen.

C. Hvem er med i fællesskabet?

	Piger	Drenge
Alle er med	9/52 = 17 %	8/47 = 17 %
Næsten alle er med	39/52 = 75 %	36/47 = 77 %
Alle kan være med, hvis de ønsker det	46/52 = 88 %	39/47 = 83 %
Der er mange, der er udenfor	4/52 = 8 %	0/47 = 0 %
Nej, alle kan ikke være med	4/52 = 8 %	4/47 = 9 %

Kommentar:

Det er lidt foruroligende, at der er næsten 10 % der ikke mener, at alle kan være med i fællesskabet, hvis de ønsker det.

Der er markant flere piger, der angiver, at der er mange, der er udenfor (8 %) mod 0 % blandt drengene. Det tyder på, at der er enten er flere konflikter i pigegruppen, eller at pigerne er mere opmærksomme på emnet.

D. Gør lærerne/skolen noget for fællesskabet?

	Piger	Drenge
Ja, lærerne gør noget	46/52 = 88 %	39/47 = 83 %
Nej, lærerne gør ikke noget	4/52 = 8 %	0/47 = 0 %
Ved ikke	3/52 = 6 %	4/47 = 9 %

Kommentar:

Her kan man se, at de fleste elever oplever eller mener, at skolen/lærerne gør noget for fællesskabet. Uddybende kommentarer var fx, at lærerne lavede faste pladser, snakker med dem, der har det svært og er i godt humør!

E. Svarer oplevelsen af fællesskab til dine forventninger?

	Piger	Drenge
Ja	30/52 = 58 %	29/47 = 62 %
Nej	15/52 = 29 %	6/47 = 13 %
Ved ikke	6/52 = 12 %	11/47 = 23 %

Kommentar:

I gennemsnit svarer oplevelse af fællesskab til elevernes forventninger for 6 ud af 10. Yderligere har næsten 2 ud af 10 ikke tænkt over det.

Det er tankevækkende, at der er næsten 30 % af pigerne, der svarer nej til spørgsmålet, hvilket vil sige, at de er blevet skuffet over fællesskabet.

Mange har kommenteret spørgsmålet med, at selvom det ikke svarede til forventningerne, så er fællesskabet godt, bare på en anden måde.

En del af de respondenter, der har svaret nej, skrev, at de havde troet, det var 'meget vildere'.

4. Konklusion

Som det fremgår af både lærernes og elevernes input, så er fællesskabet en vigtig værdi at arbejde med. Eleverne har forventninger til efterskolen, som mange får opfyldt. Og lærerne gør sig mange tanker og anstrengelser for at give eleverne mulighed for at være med i et fællesskab.

Men især spørgeskemaundersøgelsen viser også, at der er ting, der bør arbejdes videre med. Især i pigegruppen kan der være tendens til gruppedannelser/kliker, som modvirker fornemmelsen og oplevelsen af at være en del af et stort fællesskab.

En anden ting kan være italesættelsen af elevernes forventninger til hvad fællesskabet er, for dermed at bevidstgøre dem om, at de er medskabere og medejere af det fælles. Og at fællesskab ikke kun er at have det sjovt sammen, men også at løfte i flok, når det er hårdt.